

A megbélyegzés Izraelben is a segítség legnagyobb akadályá

Enosh – Az Izraeli Mentálhigiénés Egyesület, a Mental Health Europe legújabb tagja- mutatkozott be a szervezet legutóbbi webináriumban. Liron David a szervezet nemzetközi ügyekért és fejlesztésért felelős igazgatója beszélt a közösségi alapú szolgáltatásokról, bemutatta az izraeli mentális egészségügyi rendszert és az Enosh közösségi munkáját. Olyan új kezdeményezéseket is, amelyek elősegítik a pszichoszociális fogyatékossgal élő emberek befogadását és önállóságát. Liron a legfőbb akadálnak a stigmát nevezte meg, amiért sokkal kevesebben jutnak időben és megfelelő ellátáshoz.

Lion David aki ügyvéd, és szociális munkás mutatta be az EOSH munkáját, aki múltja okán is egészen széleskörű látásmóddal tud közelíteni a mentális problémákkal élőkhez. Lion ugyanis szakmai pályafutását az izraeli legfelsőbb bíróságon kezdte, ahol jogi titkárként dolgozott, valamint az izraeli igazságügyi minisztériumban, ahol a tanácsadási és jogalkotási osztályon. Részt vesz az izraeli civil társadalomban, elsősorban a fogyatékossgal élők jogai és a közösségi mentális egészség területén. Ahogy ő fogalmazott: -jogi és szociális látásmódom lehetővé teszi, hogy mindkét terület szakemberei számára eszközöket biztosítsak a fogyatékossgal élők szükségleteihez és a társadalmi változások elősegítésének jobb megértéséhez. Lion szerint az EOSH kulcsa az új és széleskörű megközelítés, a társadalom mozgósítása. Egyrészt az elfogadásért, másrészt azért, hogy tegyünk egymásért.

A tények: Izrael 9,2 milliós lakosságából 440 ezer a diagnosztizált beteg, illetve hozzátartozó, közülük 150 ezren kapnak egészségügyi, 115 ezren szociális ellátást és 32 ezren vesznek részt rehabilitációban. Vagyis láthatóan töredéke annak, mint amennyien rászorulnának. Ennek pedig az egyik legfőbb oka a szégyenérzet. Éppen ezért az izraeli szervezet szerint, a stigmák legküzdéséért kell a legtöbbet tenni. Ebben pedig sokat segít, ha olyan önkéntesek segítik a munkát, akik maguk is érintettek.

„Az a feltételezés, hogy vannak dolgok, amelyeket csak azok az emberek képesek megérteni, akik maguk is szélsőséges mentális állapotokon mentek keresztül. Az egymás támogatásának és tanulásának képessége a tapasztalat és a közös sors ismeretéből fakad. Sok szervezet manapság az emberek élettapasztalataiból és gyógyulási folyamatából származó tudására támaszkodik, hogy elősegítse mások felépülését és befolyásolja a mentális egészség helyzetét. A felépülést támogató társak a megszerzett tudást a mentálhigiénés helyreállítási folyamatok során hasznosítják, kísérik az embereket és programokat vezetnek a szervezeten belül és kívül. Egy közös projekt, az UpSide nemzetközi kutatási projekt, a milam-i családi központok tapasztalataiból és integrációjából származó hallgatók sora, csak egy része annak, amelyeke a felépülést támogató kollégák végeznek a munkájuk során”- mondta az izraeli kolléga. „Az elmúlt évtizedben saját tapasztalattal rendelkezők integrálódtak a rehabilitációba. Felismerték annak fontosságát, hogy az élettapasztalatból szerzett tudást sokkal több pozícióba kell integrálni és megértették, hogy ezekben nagy lehetőség van, az izraeli mentális egészségügyi rendszerek pozitív befolyásolására. Az élettapasztalattal kapcsolatos tanulmányok azt mutatják, hogy a tartomány (megye) asszimilálása növeli az önkontroll érzését és a változás képességét az életünkben, a biztonságérzetet és az önbecsülést, csökkenti az alacsony énképet, valamint reményre, erőre és inspirációra ösztönöz. Erősítik az öngondoskodási képességet és az a tény, hogy a kezelés az egyéni szükségletekre irányul, növeli az empátia és az elfogadás érzését, erősíti a szociális támogatás képességét. Közös cél a nem kívánt tünetek és a kórházi kezeléseik számának csökkentése, valamint a közösséghez való kapcsolódás, az egészség, az elégedettség és az életminőség előmozdítása. A támogató kollégák rengeteg tudást sajátítottak el élettapasztalataikból és úgy döntöttek, hogy megosztják azt, hogy kísérik az embereket a felépülési folyamatban, miközben magából a valóságból mutatják meg, hogy a mentális begetsből igenis lehetséges a gyógyulás. Minden ember saját egyedi hangját hozza, sajátos élettapasztalatából és világnézetéből. Az UpSide projekt voltaképpen egy nemzetközi tanulmány, amely Anglia, Németország, Tanzánia, Uganda, India és Izrael országában zajlik, és a

szervezetben dolgozó kollégák támogatásával kapcsolatos számos paramétert vizsgál. A humán szakértő kollégák képzésen vesznek részt a pozíció betöltéséhez”- számolt be munkájukról Lion David, aki kiemelte, hogy ez a megközelítés azért is nagyon fontos, mert a kirekesztéstől való félelem ma a legnagyobb akadály annak, hogy az érintettek ellátáshoz juthassanak.

Hogy a megbélyegzés mennyire nagy probléma, mi sem mutatja jobban, mint az EOSH friss felmérése. Ebből kiderül, hogy a 13-18 éves izraeli gyerekek csaknem háromnegyede (73%) számolt be arról, hogy mentális egészségügyi problémával küzd. A felmérést a jeruzsálemi „headspace” központ megnyitásával egy időben végezték, amely intézmény a mentális egészségügyi problémákkal küzdő 12-25 év közötti fiatalokat segíti. A kezelések ingyenesek, az egészségügyi, a jóléti és az oktatási minisztérium felügyeli. A tinédzser válaszadók fele gondolta úgy, vagy biztos abban, hogy nem kérne kezelést vagy tanácsadást, ha mentális egészségügyi problémát tapasztalna. Mindössze 12 százalék mondta azt, hogy mindenképp kérne segítséget. A kezelésben való részvétel legfőbb akadály a szégyentől való félelem!

Lion David az EOSH nevében kezdeményezte, hogy a Mental Health Europe tagszervezetei keressenek, szerezzenek olyan kimutatásokat, amelyek igazolni tudják a kormányzatok felé, mennyi megtakarítást hoz, ha az ilyen civil munkát támogatják. A kórházi kezelések kiváltása, megelőzése, a hosszabb, költséges terápiák kiváltása, illetve az érintettek megfelelő kezelése munkaképességben tarthatja a betegeket, ami a nemzet számára gazdaságilag is komoly megtakarítást hoz.

Ezt szorgalmazza a Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum is: Magyarország lakosságának jelentős része küzd például depresszióval, de a mentális problémákkal élők száma milliós nagyságrendű. Az érintettek kisebb hányada jut (megfelelő) diagnózishoz, még kevésbé megfelelő ellátáshoz.

Kun Viktória